

Wspieranie grup
producentów rolnych

STR. | VIII |

Ruszyły
wyплаты ONW

STR. | X |

Dobre praktyki.
Przykłady zrealizowanych
projektów
STR. | X |

PROW *Wieści*

MIESIĘCZNIK DOTYCZĄCY PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007–2013

październik 2012

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013

Publikacja opracowana w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

WAŻNE INSTYTUCJE DLA PROW 2007-2013

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA:
MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
<http://www.minrol.gov.pl>

JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA:
GENERALNY INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ

Ministerstwo Finansów
<http://www.mf.gov.pl>

AGENCJA PŁATNICZA:

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
<http://www.arimr.gov.pl>

PODMIOTY WDRAŻAJĄCE:
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
<http://www.arimr.gov.pl>

Agencja Rynku Rolnego
<http://www.arr.gov.pl>

Samorządy Województw:

Dolnośląskie: www.umwd.dolnyślask.pl
Kujawsko-Pomorskie: www.kujawsko-pomorskie.pl
Lubelskie: www.lubelskie.pl
Lubuskie: www.lubuskie.pl
Łódzkie: www.lodzkie.pl
Małopolskie: www.malopolskie.pl
Mazowieckie: www.mazovia.pl
Opolskie: www.umwo.opole.pl
Podkarpackie: www.umwp.podkarpackie.pl
Podlaskie: www.wrotapodlasia.pl
Pomorskie: www.woj-pomorskie.pl
Śląskie: www.slaskie.pl
Świętokrzyskie: www.sejmik.kielce.pl
Warmińsko-Mazurskie: www.wrota.warmia.mazury.pl
Wielkopolskie: www.umwwo.pl
Zachodniopomorskie: www.wzpp.pl

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
www.fapa.com.pl

1. Informacja na temat realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	III
2. Aktualności	VI
3. Wspieranie grup producentów rolnych	VIII
4. Ruszyły wypłaty ONW	X
5. Dobre praktyki. Przykłady zrealizowanych projektów	X
6. Tabelaryczne dane o realizacji PROW na lata 2007 -2013	XII

Szanowni Państwo!

Z przyjemnością przedstawiamy Państwu siódmy w tym roku numer elektronicznego miesięcznika PROWieści. W numerze tym, w krótkiej formie zostały przedstawione informacje w zakresie:

- realizacji PROW 2007-2013,
- informacje o spotkaniach Ministra w sprawach przyszłości WPR,
- wspierania grup producentów rolnych,
- propozycji przykładów zrealizowanych projektów „Dobre praktyki”,
- szczegółowych danych o realizacji PROW na lata 2007 -2013.

W tym numerze polecamy Państwu informacje dotyczącą pomocy dla grup producentów rolnych w ramach PROW 2007-2013.

Miesięcznik PROWieści zamieszczony jest na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.minrol.gov.pl oraz Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich www.ksow.gov.pl oraz rozsyłany jest drogą elektroniczną do wybranych beneficjentów PROW, partnerów KSOW oraz instytucji i osób zajmujących się rozwojem obszarów wiejskich w Polsce.

Mamy nadzieję, że informacja o realizacji PROW 2007-2013 i rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie

realizowanych programów pomocy UE w zakresie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, będzie pozytywnie wpływać na poprawę wdrażania instrumentów rozwoju obszarów wiejskich oraz zapewni lepszą dystrybucję informacji o efektach realizacji tych instrumentów.

Jesteśmy przekonani, że dostępność informacji o zmianach w poszczególnych działaniach PROW 2007-2013 i organizowanych spotkaniach, konferencjach, szkoleniach, konkursach, seminariach będzie sprzyjać także urzeczywistnianiu się zasady partnerstwa oraz nowoczesnego, efektywnego sposobu wymiany informacji i poszukiwania wiedzy.

Zapewnienie wszystkim podmiotom, współpracującym w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi doptywu informacji i umożliwienie wymiany doświadczeń związanych z rozwojem obszarów wiejskich pozwala na podejmowanie trafnych decyzji, zarówno przez inwestorów jak i administrację publiczną, na wszystkich poziomach zarządzania. Zachęcamy do lektury i współpracy przy redakcji „PROWieści”.

Redakcja „PROWieści”

Informacja na temat realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich jest wdrażany w Polsce od 2007 roku. Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację działań w ramach PROW 2007-2013 wynosi ponad 17 mld euro. W 2010 roku całkowita alokacja dla Programu została zwiększona o prawie 170 mln euro. Środki te mogły być przeznaczone przez kraje członkowskie wyłącznie na realizację projektów z zakresu restrukturyzacji produkcji mleka, gospodarki wodnej, pozyskiwania energii odnawialnej, internet szerokopasmowy, czy też na finansowanie bioróżnorodności. Główne zadanie realizowanego programu to wspieranie modernizacji i wzrostu konkurencyjności sektora rolno-spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich. W ramach czterech osi realizowane są 22 działania oraz pomoc techniczna. Duża część z nich adresowana jest do rolników i producentów rolnych.

Najnowsze dane o realizacji PROW 2007-2013

Realizacja przebiegu programu monitorowana jest na bieżąco. Do dnia 12 października 2012 r. w ramach realizacji PROW 2007 - 2013 beneficjenci złożyli już łącznie prawie 5,46 mln wniosków. Zawarto blisko 4,87 mln umów/decyzji na kwotę stanowiącą ponad 82,5% całości alokacji dla Programu. Sukcesywny wzrost liczby złożonych wniosków i wydanych decyzji obrazuje wykres pierwszy. Wykres drugi przedstawia realizację płatności w kolejnych latach wdrażania PROW 2007-2013 na dzień 12 października 2012 r.

Wykres 1. Liczba złożonych wniosków oraz zawartych umów/decyzji w ramach PROW 2007-2013 (narastająco w tys.).

Zrealizowane płatności osiągnęły już prawie 38,3 mld zł. Stawia to Polskę wśród krajów w wdrażających Program w najszybszym tempie spośród państw Unii Europejskiej.

Procent wykorzystania alokacji ogółem na poziomie kontraktacji wg stanu na dzień

realizację poszczególnych działań PROW 2007-2013.

Uprzejmie informujemy, że szczegółowe informacje dotyczące realizacji poszczególnych działań PROW 2007-2013 znajdują się, w opracowywanej co miesiąc, informacji bieżącej z monitoringu „Bieżące informacje

Wykres 2. Płatności zrealizowane w kolejnych latach (narastająco).

12 października 2012 r. przedstawiono na wykresie trzecim.

Natomiast na wykresie czwartym przedstawiono stopień wykorzystania, na dzień 12 października 2012 r., środków na

temat realizacji PROW 2007 - 2013”, zamieszczonej na stronie internetowej Ministerstwa www.minrol.gov.pl, w zakładce monitoring i sprawozdawczość PROW 2007-2013.

Wykres 3. Procent wykorzystania alokacji ogółem na poziomie kontraktacji.

Wykres 4. Zrealizowane płatności - % wykorzystanie środków EFROW, wg działań.

Efekty rzeczowe PROW 2007-2013.

W poprzednim numerze PROW przedstawione zostały efekty rzeczowe z działań realizowanych w ramach osi III „Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich”

PROW 2007-2013. W tym numerze

PROWieści przedstawiamy efekty rzeczowe następujących działań realizowanych w ramach PROW 2007-2013:

1. Ułatwianie startu młodym rolnikom
2. Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa
3. Przywracanie potencjału produkcji rol-

nej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych

Działanie „Ułatwianie startu młodym rolnikom” ma na celu stymulowanie zmian strukturalnych w rolnictwie poprzez ułatwienie przejmowania lub zakładania gospodarstw rolnych przez osoby młode o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Osoby podejmujące po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa mogą otrzymać na start 75 tys. zł. W związku ze zwiększającymi się kosztami działalności rolniczej premia została zwiększona z 50 tys. zł, tak aby umożliwić młodym rolnikom przeprowadzenie niezbędnych inwestycji pozwalających na zmmodernizowanie przejmowanych gospodarstw.

Do końca dnia 31 grudnia 2011 r. płatności otrzymało 17 075 beneficjentów (co stanowi 70,80% planowanej liczby) na kwotę 1 138 950 000,00 zł.

Dominującymi kierunkami produkcji w gospodarstwach objętych pomocą były: produkcja mieszana (42,1% gospodarstw), uprawy polowe (33,2%), chów i hodowla bydła mlecznego (12,7%).

Ponad 31% (5 343) gospodarstw zostało utworzonych w efekcie przekazania ich młodym rolnikom przez osoby ubiegające się o rentę strukturalną.

Dominującą grupą wśród młodych rolników były osoby z wykształceniem średnim rolniczym (41% beneficjentów działania), w wieku od 18 do 25 lat (66% beneficjentów działania). Ponad 83% beneficjentów działania stanowili mężczyźni.

Struktura gospodarstw młodych rolników wg wielkości ekonomicznej (ESU) kształtowała się następująco:

- do 4 ESU – 32%;
- 4-6 – 21%;
- 6-8 – 10%;
- 8-12 – 14%;
- 12-16 – 9%;
- 16-40 – 13%;
- powyżej 40 – 1%.

Z punktu widzenia wyjściowego rodzaju aktywności zawodowej młodych rolników operacje zostały zrealizowane przez osoby, które przed rozpoczęciem prowadzenia gospodarstwa były:

- domownikami w gospodarstwie – 6 731 osoby (39,4%);
- osobami uczącymi się lub studentami – 5 611 (32,9%);
- osobami bezrobotnymi – 1 987

- (11,6%);
- pracownikami – 1 243 (7,3%);
- przedsiębiorcami – 157 (0,9%);
- pozostałe 1 346 osób (7,9% beneficjentów) zajmowało się innymi rodzajami aktywności zawodowej.

Działanie „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa podzielone jest na dwa schematy: I – Scalanie gruntów i II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi. Najważniejszymi celami projektów realizowanych w ramach schematu I jest: poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych poprzez wykonanie prac scaleniowych, wytyczenie i urządzenie funkcjonalnej sieci dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz dojazdów do zabudowań gospodarczych, wydzielenie, bez procedury wywłaszczeniowej, niezbędnych gruntów na cele infrastruktury technicznej i społecznej w ramach postępowania scaleniowego. Natomiast projekty realizowane w ramach schematu II mają na celu przede wszystkim: poprawę jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych, zwiększenie retencji wodnej oraz poprawa ochrony użytków rolnych przed powodzią.

Efekty rzeczowe z realizacji projektów w ramach tego działania przedstawiają się następująco:

Schemat I – Scalanie gruntów

W związku z długim okresem realizacji projektów scaleniowych, do końca II półrocza 2011 roku realizacja tylko 1 operacji została zakończona. W toku realizacji znajdowało się 79 operacji (22,57% zakładanej wartości docelowej) na łączną kwotę środków EFRROW ok. 277 mln zł.

Zatwierdzone do realizacji operacje umożliwią scalenie 66 041,72 ha gruntów, w tym:

- 60 482,28 ha gruntów rolnych (91,58%),
- 5 559,45 ha gruntów leśnych (8,42%).

Planuje się, że całkowite koszty związane z realizacją tych operacji wyniosą 449 993 780,37 zł. Zgodnie z wydanymi decyzjami, operacje związane ze scalaniem gruntów będą dotyczyły

19 362 gospodarstw rolnych. Średnio w ramach jednej operacji związanej ze

scalaniem gruntów uczestniczą bądź uczestniczyć będą 245 gospodarstwa, czyli ponad trzykrotnie więcej niż zakładano.

Schemat II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi

W ramach Schematu II wydano 307 decyzji przyznających wsparcie (34,89% docelowej liczby operacji) na kwotę środków EFRROW w wysokości 758 148 063,54 zł.

Zatwierdzone do realizacji operacje dotyczą w większości (87,3%) budowy lub remontu urządzeń melioracji wodnych podstawowych. Pozostałe operacje dotyczą melioracji szczegółowych.

Zatwierdzone do realizacji operacje umożliwią przeprowadzenie melioracji:

- szczegółowych na powierzchni 4 809,68 ha użytków gruntowych (7,29% wartości docelowej wskaźnika), w tym na powierzchni 769,96 ha nawodnień grawitacyjnych,
- podstawowych oddziaływujących na powierzchnię 259 447,52 ha użytków gruntowych.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończono realizację 73 operacji na kwotę ponad 80 mln zł.

Celem działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych, jest odtworzenie majątku w gospodarstwach rolnych, w tym inwentarza żywego oraz plantacji wieloletnich, zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych. Wprowadzenie do PROW omawianego działania nastąpiło w 2010 r. i było wynikiem analizy sytuacji po klęsce powodzi, jaka miała miejsce w tym roku.

Według sprawozdania rocznego, na dzień 31 grudnia 2011, zatwierdzonych w ramach tego działania do realizacji, na podstawie zawartych umów, zostało 2 077 operacji. Dotyczą one:

- zakupu maszyn, urządzeń oraz wyposażenia służącego produkcji rolnej (1 566),
- budowy, przebudowy lub remontu budynków i budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej (257),
- odtworzenia powierzchni sadów lub plantacji wieloletnich (168),
- zakupu lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na

warunki prowadzenia działalności rolniczej w tym dróg wewnętrznych, ujęć wody, instalacji elektrycznych (81),

- zakupu stada podstawowego zwierząt hodowlanych (5).

Do dnia 31 grudnia 2011 r. dzięki zrealizowanym 1 056 operacjom:

- zakupiono:
  - różnego rodzaju sprzęt ruchomy i maszyny:
    - maszyny rolnicze, narzędzia, urządzenia do produkcji roślinnej oraz środki transportu (inne niż ciągniki) do produkcji roślinnej – 2 863,
    - elementy wyposażenia, elementy maszyn, narzędzi, wyposażenie dodatkowe – 1 004 sztuki,
    - ciągniki - 361,
    - maszyny, narzędzia, urządzenia i wyposażenie do produkcji zwierzęcej - 184,
  - wybudowano lub zmodernizowano:
    - budynki gospodarcze o powierzchni 15 448,83 m²,
    - place manewrowe o powierzchni 17 195,0 m²,
    - odtworzono 716,95 ha powierzchni sadów lub plantacji wieloletnich,
    - wyposażono 32,76 ha powierzchni sadów lub plantacji wieloletnich,
    - zakupiono 7 sztuk stada podstawowego bydła mięsnego.

W następnym numerze PROWięści przedstawione zostaną efekty rzeczowe z realizacji innych wybranych działań.

(MRiRW ROW)

Rozmowy Ministra z IUNG-PIB w sprawie wyznaczenia obszarów z ograniczeniami naturalnymi

Proponowany przez Komisję Europejską, nowy sposób wyznaczenia obszarów z ograniczeniami naturalnymi (dawne ONW) był tematem spotkania ministra Stanisława Kalemba z dyrektorem Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego (IUNG-PIB) prof. Wiesławem Oleszkim w dniu 17 września br.

W spotkaniu uczestniczyli również eksperci z IUNG-PIB oraz z MRiRW, którzy analizowali główne aspekty proponowanego przez Komisję Europejską rozwiązania.

Polska bierze udział w toczącej się od

2009 r. na poziomie Unii Europejskiej dyskusji w tej sprawie. Jesteśmy aktywni zarówno na poziomie politycznym jak i eksperckim. IUNG-PIB wykonał szereg ekspertyz i analiz, które pozwoliły na wyznaczenie obecnych obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). Badania Instytutu odgrywają także istotną rolę w przebiegu obecnej, unijnej dyskusji.

Minister Kalemba zwrócił uwagę na fakt, iż obszary z ograniczeniami naturalnymi muszą w sposób obiektywny i rzetelny odpowiadać faktycznym utrudnieniom naturalnym występującym na terenie kraju.

„Wyniki prac powinny przede wszystkim zapewnić porównywalność oraz jednakowe traktowanie rolników we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej” – podkreślił minister i dodał, że powinny one także brać pod uwagę niekorzystne zjawiska pogodowe – klimatyczne takie jak susza, niskie temperatury, wymarznienia, z jakimi coraz częściej mają do czynienia polscy

rolnicy.

Obecnie dyskusja nad wyznaczeniem obszarów z ograniczeniami naturalnymi wchodzi w decydującą fazę. Polska nadal będzie przekonywać zarówno Komisję Europejską jak i państwa członkowskie Unii Europejskiej do niezbędnych modyfikacji dotychczas proponowanego podejścia w projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Należy bowiem umożliwić wyznaczenie nowych obszarów z ograniczeniami naturalnymi na poziomie obrotów ewidencyjnych, a nie tylko gmin, natomiast kryteria tej delimitacji powinny odnosić się do wszystkich typów utrudnień naturalnych oraz uwzględniać efekty współdziałania i kumulacji poszczególnych czynników biofizycznych (np. klimatycznych i glebowych).

(MRiRW BP)

Deklaracja współpracy w sprawie kształtowania WPR na spotkaniu Ministra z przedstawicielami grup producentów rolnych

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Stanisław Kalemba spotkał się 17 października br. z przedstawicielami Rady Krajowego Związku Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza.

Zgodnie z prośbą Związku zostały omówione i przedyskutowane m.in. zasady organizacji przetargów ograniczonych i nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości rolnych będących w zasobach

Agencji Nieruchomości Rolnych, problemy z bezumownym użytkowaniem gruntów z zasobów Agencji, kwestie nabywania nieruchomości rolnych przez dzierżawców w trybie pierwokupu oraz

procedury rozpatrywania wniosków inwestycyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Poruszono również problemy branży tytoniowej. Przedstawiciele Związku zaprezentowali stanowisko odnośnie zaproponowanych przez Komisję Europejską rozwiązań

w zakresie funkcjonowania i finansowania grup producentów rolnych w przyszłym okresie programowania.

Minister zwrócił uwagę na konieczność zwiększenia udziału organizacji rolniczych, w tym przede wszystkim samorządu rolniczego, w procedurach związanych z rozdysponowywaniem gruntów rolnych na rzecz rolników indywidualnych. Poinformował również o stanowisku resortu odnośnie dopłat bezpośrednich po 2013 r. a także o działaniach mających na celu wzmocnienie organizowania się rolników w grupy producentów rolnych i popularyzacji idei spółdzielczości w środowisku rolniczym.

Zadeklarowano obustronną, dalszą

współpracę w obszarze pakietu legislacyjnego odnośnie Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020.

Minister Kalemba wyraził przekonanie o konieczności konsolidacji operatorów rynku jakimi są producenci i przetwórcy. Zapowiedział również dalszą promocję i wsparcie konsolidacji producentów m.in. w grupy producentów rolnych, która może odegrać kluczową rolę dla podniesienia konkurencyjności i wzrostu gospodarczego europejskiego rolnictwa i obszarów wiejskich.

(MRiRW BP)

Regionalne konferencje na temat rezultatów PROW 2007-2013

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zleciło Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie organizację oraz przeprowadzenie 16. jednodniowych konferencji (po jednej w każdym województwie) nt. rezultatów PROW 2007-2013.

Konferencje skierowane są do przedstawicieli z terenu danego województwa, tj.: samorządu lokalnego, organizacji i instytucji pozarządowych, związków zawodowych i branżowych, lokalnych grup działania, prasy lokalnej i regionalnej.

Podczas konferencji zaprezentowane zostaną następujące zagadnienia:

1. Rezultaty PROW 2007-2013 w Polsce oraz przykłady najlepszych projektów zrealizowanych w Polsce w ramach PROW 2007-2013.
2. Wpływ PROW 2007-2013 na

rozwój województwa.

3. Najlepsze przykłady projektów zrealizowanych z PROW 2007-2013 w województwie.
4. Prezentacja Lokalnych Grup Działania (LGD) z województwa.
5. Realizacja najlepszych projektów LGD z województwa.

Cykl konferencji rozpoczął się 23 października w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, a zakończy się w dniu 29 listopada w Małopolskim ośrodku Doradztwa Rolniczego

w Karniowicach.

Szczegółowych informacji udzielają pracownicy właściwych Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Osoby zainteresowane udziałem w konferencjach prosimy o kontakt z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie tel. 22 729 66 34 wew. 112.

(MRiRW DROW)

Pomoc dla grup producentów rolnych w ramach PROW 2007-2013

Wychodząc naprzeciw potrzebom wspierania wspólnych inicjatyw podejmowanych przez rolników, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kładzie duży nacisk na tworzenie i rozwój grup producentów rolnych.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 wdrażane są działania zachęcające rolników do zrzeszania się, w tym działanie „Grupy producentów rolnych”, w ramach którego grupy mogą ubiegać się o pomoc finansową, przez pięć pierwszych lat swojej działalności, w celu ułatwienia tworzenia i działalności administracyjnej oraz na cele inwestycyjne.

Budżet przeznaczony na działanie „Grupy producentów rolnych” w ramach PROW

2007-2013 wynosi **146 mln euro**. Należy zaznaczyć, iż Uchwałą Nr 74 Komitetu Monitorującego PROW 2007-2013 z dnia 26 czerwca 2012 r. przyjęta została propozycja polegająca na zwiększeniu budżetu przedmiotowego działania o kwotę **36,5 mln euro**.

Pomoc finansowa, zarówno dla aktualnych beneficjentów działania, jak również dla tych grup, które na bieżąco przystępują do Programu, ma charakter dynamiczny i jest zróżnicowana w zależności od wartości przychodów netto grupy ze sprzedaży produktów lub grup produktów (wysokość pomocy stanowi procentowy ryczałt od wartości sprzedaży).

Dotychczasowa wysokość pomocy finansowej, otrzymanej przez grupy producentów rolnych w ramach PROW 2007 – 2013 (łącznie ze zobowiązaniami z lat 2004-2006), wyniosła:

- w roku 2008: 24,56 mln zł
- w roku 2009: 54,58 mln zł
- w roku 2010: 67,07 mln zł
- w roku 2011: 84,03 mln zł

Według stanu na dzień 28 września 2012 r., wydane zostały **839 decyzje** o przyznaniu pomocy oraz została wypłacona pomoc finansowa na kwotę **309 128 001,5 zł** łącznie dla zobowiązań

z lat 2004-2006 oraz dla zobowiązań z lat 2007-2013.

Beneficjenci działania „Grupy producentów rolnych” w ramach PROW 2007-2013 otrzymali środki z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na wyprzedzające finansowanie przyszłej pomocy. Według stanu na dzień 30 września 2012 r., **221 grup** producentów rolnych złożyło **wnioski o przyznanie wyprzedzającego finansowania**, podpisano **214 umów**, a łączna kwota wypłat wyniosła **8 500 952,28 zł**.

Jednocześnie, grupa producentów rolnych, oprócz możliwości skorzystania z pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych”, może być również beneficjentem działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego PROW 2007-2013. Zgodnie z danymi na dzień 28 września 2012 r., grupy producentów rolnych w ramach przedmiotowego działania złożyły **331 wniosków** o przyznanie pomocy na kwotę **1 441 417 913,50 zł**. Jednocześnie podpisano **69 umów** na kwotę **120 439 438,50 zł**.

Należy zauważyć, że grupy producentów mają również możliwość skorzystania ze wsparcia w ramach innych działań PROW 2007-2013, takich jak: „Działania informacyjne i promocyjne” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Warto zaznaczyć, że grupy producentów rolnych, w tym te, które przyjęły formę prawną spółdzielni, są znaczącą częścią życia społeczno-gospodarczego swoich środowisk. W związku z powyższym, spółdzielnie działające na obszarach wiejskich mogą być cennymi partnerami zarówno w Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich jak i w programie Leader.

Należy zwrócić uwagę, iż czynnikiem pozytywnie wpływającym na proces tworzenia się grup producentów rolnych były m.in. zmiany, jakie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadziło na przestrzeni ostatnich lat:

Wprowadzenie mechanizmu wyprzedzającego finansowania na początku działalności grupy

10 maja 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej, która zakłada, że beneficjenci działania „Grupy producentów rolnych” w ramach PROW 2007-2013 mogą w pierwszym roku działalności otrzymać, na swój wniosek, środki na wyprzedzające finansowanie przyszłej pomocy (zaliczkowanie).

Umożliwienie uzyskania pomocy w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego PROW 2007-2013

W naborach 2009 i 2010 r. zostały wprowadzone preferencje przy składaniu wniosków dla grup producentów rolnych polegające na pierwszeństwie w składaniu wniosków. Nabór z października 2011 r. został ograniczony do projektów mających na celu konsolidację przetwórstwa oraz budowę centrów handlu hurtowego. W drugiej części naboru wnioski mogły składać również grupy producentów rolnych i spółki będące ich własnością.

Uzyskanie zgody KE na możliwość przeznaczenia środków, uzyskanych przez grupy producentów rolnych w ramach działania 142 PROW 2007-2013 na cele inwestycyjne

Zgodnie z opinią Komisji Europejskiej

z czerwca 2010 r., wsparcie, uzyskane przez grupy producentów rolnych w ramach działania 142 PROW 2007-2013, może być przeznaczane także na cele inwestycyjne, o ile grupa realizuje cele zakładania grup, zgodne z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Rozszerzenie zakresu kredytu nGP tak, aby można go było przeznaczyć na wykup udziałów lub akcji, wejście kapitałowe oraz zakup przedsiębiorstw

W dniu 12 października 2010 r. zostało przyjęte rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR, które wprowadza m.in. możliwości udzielania kredytów preferencyjnych do 80% wartości nabywanych przez grupę producentów rolnych udziałów lub akcji zakładów przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb oraz gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych na te cele.

Aktualnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych (Dz. U. Nr 72, poz. 424 oraz z 2011 r. Nr 62, poz. 318). Przedmiotowe zmiany mają na celu wprowadzenie przepisów, umożliwiających zmniejszenie wymaganego limitu minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej grupy producentów rolnych w przypadku wystąpienia w gospodarstwie członka lub członków grupy negatywnych skutków działania siły wyższej lub wystąpienia wyjątkowych okoliczności, mających bezpośredni negatywny wpływ na funkcjonowanie grupy. Obecnie projekt rozporządzenia zmieniającego ww. rozporządzenie jest w trakcie uzgodnień międzyresortowych.

Dalsza promocja i wsparcie konsolidacji producentów m.in. w grupy producentów rolnych może odegrać kluczową rolę dla podniesienia konkurencyjności i wzrostu gospodarczego europejskiego rolnictwa i obszarów wiejskich. Powyższą szansę zauważa również m.in. Komisja Europejska. Jednym z sześciu wspólnotowych priorytetów rozwoju obszarów wiejskich, przyczyniających się również do realizacji Strategii Europa 2020, jest poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Propozycja legislacyjna odnosząca się do wsparcia rozwoju obszarów wiejskich po roku 2013 zakłada, że cel ten może zostać osiągnięty m. in. poprzez kontynuację wsparcia na tworzenie grup producentów rolnych. W przedstawionym w dniu 12 października 2011 r. projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r., Komisja Europejska opowiedziała się m.in. za dalszym wspieraniem tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych w nowym okresie programowania.

Według aktualnego projektu, podobnie jak to ma miejsce w bieżącym okresie programowania, pomoc dla grup producentów rolnych będzie realizowana w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od dnia wpisu grupy do rejestru grup producentów rolnych i będzie stanowiła procentowy ryczałt od wartości przychodów netto grupy ze sprzedaży produktów lub grup produktów, wytworzonych w gospodarstwach rolnych jej członków w poszczególnych latach. Jedną z najważniejszych zmian, jakie zostały uwzględnione w przedmiotowym projekcie, jest zwiększenie poziomu wsparcia dla grup producentów rolnych.

Zmianie mają ulec procentowe stawki pomocy i mają one wynosić:

- 10%, 10%, 8%, 6% i 4% wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych do sumy

EUR 1.000.000, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku, albo

- 5%, 5%, 4%, 3% i 2% wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych powyżej sumy EUR 1.000.000, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku.

Jednocześnie, określone zostały również nowe, maksymalne, możliwe do uzyskania roczne kwoty wsparcia dla grup producentów, w wysokości 100 000 euro w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy, a więc wyższe niż obecnie.

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Krajowa Rada Spółdzielcza w ramach I edycji konkursów na realizację operacji szkoleniowych, realizowała projekt „Podniesienie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez zrzeszanie się rolników ze szczególnym uwzględnieniem formy spółdzielczej”. Powyższe przedsięwzięcie było realizowane w 2 etapach w okresie od 2 sierpnia 2010 r. do 31 marca 2011 r. W wyniku realizacji operacji przeprowadzono 191 szkoleń, w których przeszkolono 3563 osoby.

Aktualnie w ramach IV edycji konkursów na realizację projektów szkoleniowych w ramach przedmiotowego działania również będą organizowane szkolenia na terenie całego kraju, dotyczące projektu o tej samej nazwie jak w I edycji, tj. „Podniesienie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez zrzeszanie się rolników ze szczególnym uwzględnieniem formy spółdzielczej”. Będą one realizowane przez Krajową Radę Spółdzielczą w konsorcjum z Krajowym Związkiem Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnią Osób Prawnych. W wyniku realizacji operacji planuje się zorganizowanie i przeprowadzenie w okresie od 5 lipca 2012 r. do 31 października 2013 r. (realizacja w 2 etapach) 210 szkoleń dla co najmniej 4200 rolników.

(MRiRW DROW)

Wypłata płatności ONW za 2012 r

Od 16 października Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaczęła wypłacać płatności z tytułu gospodarowania na obszarach górskich oraz obszarach o innych niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). W ramach naboru, który odbył się od 15 marca do 15 maja 2012 roku, złożono ponad 730 tys. wniosków na powierzchnię 7 mln ha. Do 30 września br. w ramach kampanii 2012 wydano ponad 443 tys. decyzji na kwotę ponad 689 mln PLN.

Wsparcie przyznawane w ramach ONW przeznaczone jest dla rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Obszary te sklasyfikowano do trzech typów: ONW górskiego, ze specyficznymi utrudnieniami oraz nizinnego (strefy I i strefy II). Obszary te w sumie zajmują w Polsce ok. 56% powierzchni użytków rolnych. Ze wsparcia ONW mogą korzystać rolnicy, których gospodarstwa leżą w całości lub części na obszarze zakwalifikowanym jako obszar ONW, przy czym płatność przyznawana jest jedynie na tę część powierzchni działek rolnych lub ich części, która leży w granicach tych obszarów. Minimalna powierzchnia gruntów

Stawki płatności dla poszczególnych typów ONW

Typ ONW		Doplata PLN/ha
Górskie		320
Nizinne	strefa nizinna I	179
	strefa nizinna II	264
Obszary ze specyficznymi naturalnymi utrudnieniami		264

łączyjących na ONW, do których można otrzymać wsparcie, to 1 hektar.

Wdrażanie ONW ma zapewnić ciągłość użytkowania rolniczego na tych obszarach wiejskich, gdzie gospodarowanie jest utrudnione, co w efekcie będzie zapobiegać ich wyludnianiu się. Pomoc finansowa ma także sprzyjać zachowaniu walorów krajobrazowych tych obszarów oraz promować zrównoważone rolnictwo uwzględniające aspekty ochrony środowiska. Płatności mają kompensować rolnikom utrudnienia w gospodarowaniu, jakie występują na obszarach ONW, w porównaniu z innymi obszarami, oraz wyrównywać różnicę z tytułu niższych dochodów za osiągnięte relatywnie niższe plony na tym obszarze. Pomoc finansowa ma charakter corocznych zryczałtowanych płatności do hektara użytków rolnych położonych

na ONW. Stawki płatności są różne dla różnych typów i stref ONW.

Płatności ONW są stopniowo zmniejszane po przekroczeniu określonych progów powierzchniowych (tzw. degresywność). Płatność ONW do powierzchni działek rolnych lub ich części położonych na obszarach ONW przekraczającej 50 ha jest udzielana w wysokości 50 % stawki podstawowej, za powierzchnię przekraczającą 100 ha - 25 % stawki podstawowej, natomiast płatność ONW nie przysługuje do powierzchni działek rolnych przekraczających 300 ha.

(MRiRWDPB)

Dobre praktyki. Przykłady zrealizowanych projektów

Działanie: Ułatwianie startu młodym rolnikom

Województwo/Gmina: Łódzkie, Dmosin powiat brzeziński

Wysokość wypłaconego dofinansowania: 50 000,00 zł

Wysokość dofinansowania w ramach EFRROW: 37 500,00 zł

Cel projektu

Wyposażenie gospodarstwa w urządzenia rolnicze służące uprawom sadowniczym.

Zakres projektu

Zakup agregatu otrzaskującego – owiewającego do zbioru owoców pestkowych.

Beneficjent

osoba fizyczna

Opis projektu

Beneficjent (lat 29) prowadzi gospodarstwo rolne od maja 2008 r. Głównym kierunkiem produkcji są uprawy sadownicze (wiśnia i śliwa) i plantacje

wieloletnie (porzeczka) oraz w nieznanym stopniu trawa na gruncie ornym.

Uzyskanie bezzwrotnej pomocy w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” umożliwiło zakup agregatu otrząsająco-owiewającego do zbioru owoców pestkowych. Przedsięwzięcie to usprawniło proces produkcyjny, poprawiło bezpieczeństwo pracy oraz pozwoliło na zwiększenie intensywności produkcji.

Gospodarstwo zamierza docelowo utrzymywać dotychczasowy areal upraw oraz wymienić starsze plantacje na nowe.

Działanie: Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej.

Województwo/Gmina: mazowieckie/ Ciechanów

Wartość całkowita projektu: 24 167 062,18 zł

Wkład Beneficjenta: 15 476 087,50 zł

Wysokość dofinansowania w ramach EFRROW: 3 795 952,12 zł

Zakres projektu

Zwiększenie produkcji pasz w celu dostosowania jej wielkości do zapotrzebowania na rynku

Beneficjent

CEDROB SA

Opis projektu

Beneficjentem jest spółka, będąca producentem mięsa i przetworów drobiowych. Obecnie

w strukturze firmy funkcjonują: zakłady drobiarskie, ферmy hodowlane, wylęgarnie, sklepy firmowe oraz wytwórnia pasz. Taka organizacja pozwala firmie na pełną kontrolę produkcji na wszystkich jej etapach. Celem zrealizowanego projektu było zwiększenie produkcji pasz i dostosowania jej wielkości do za-

potrzebowania na rynku. W ramach projektu uruchomiona została druga linia do produkcji paszy dla drobiu. Po analizie laboratoryjnej surowiec jest osuszany i przechowywany w odpowiednich zbiornikach. Następnie surowiec transportowany jest do specjalnych zbiorników dozujących, gdzie, zgodnie z przyjętą recepturą, poszczególne składniki dozowane są na wagi produkcyjne. W przypadku surowca, jakim są zboża, podlega on dodatkowo procesowi mielenia w celu uzyskania jednorodnej struktury. Po zmieleniu surowiec trafia do mieszarki głównej, gdzie następuje dozowanie dodatków płynnych, takich jak aminokwasy i tłuszcze. Z mieszalnika głównego surowiec trafia na linię granulacji, gdzie jest formowany w granulaty. Jednym z najważniejszych etapów granulacji pasz jest proces higienizacji, po którym uzyskuje się produkt o bardzo wysokim stopniu bezpieczeństwa biologicznego. Po przejściu etapów linii granulacji gotowa pasza magazynowana jest w komorach ekspedycji pasz luzem lub przekazywana na linię workowania, gdzie pakuje się ją w worki i magazynuje.

W ramach projektu zakupiono również wagę samochodową,

6 ciągników siodłowych, 5 samochodów do transportu paszy i samochód do przewozu płynnych produktów.

Dzięki zrealizowanej inwestycji osiągnięto wysoki poziom jakości produktu, poprawiono warunki pracy i zwiększono zdolności produkcyjne Zakładu. Realizacja projektu pozwoliła podwoić zdolności produkcyjne zakładu w zakresie produkcji pasz. Zwiększenie produkcji pozwoliło przedsiębiorstwu uniezależnić się od zewnętrznych dostawców. Obecnie firma zaopatruje w pasze również innych hodowców drobiu. W związku z uruchomieniem linii produkcyjnej zwiększono zatrudnienie o 24 nowych pracowników.

Partnerstwo między Europą a Rolnikami

<http://ec.europa.eu/agriculture/50-years-of-cap>

Redakcja:
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

tel. + 48 22 623 18 42
fax. + 48 22 623 20 51
www.minrol.gov.pl, www.ksow.gov.pl
Zdjęcia pochodzą z archiwum BP MRiRW oraz au-
torów informacji.